

ספר התשובה

והוא

סדר תיקוני תשובה

בהמשכים

חלק כ

אור הזוהר 442 * חשוון תשע"ד

מפעל הזוהר העולמי

בנשיאות כ"ק אדמו"ר מהאלמין שליט"א מחבר למעלה מאלף ספרים טל: 0527651911

גדולי הצדיקים ואומרים ללמוד זוהר הקדוש

פרק ה'

לבאר הרבר, איך שייך לומר שהאדם בחטאו יוכל לפגום במידות עליונות.

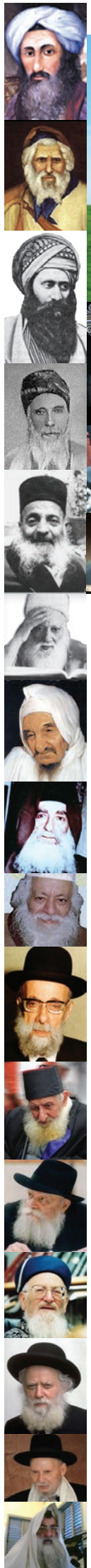
נבאר תחילה איך יוכל לפגום בנפשו ברוחו ונשמתו ומזה תבין גם כן ותשכיל, איך הוא פוגם במדות עליונות, שהזכרנו למעלה, ותבין ותשכיל, שדינו של גהינם הוא לחוטא בהכרח, ללבן נשמתו ולטהרה על ידי אישו של גהינם, ואז יתעורר ליבו, ויתלהב לתקן חטאיו על ידי תשובה, טרם יבואו הימים אשר לא יועיל החרטה, ויוכרח לסבול צער גדול בגהינם יום ולילה לא ישובת, עד אשר יטהר.

ענין גלות ישראל בכל העולם לברר ולהעלות נצוצי הקדושה שנפלו לתוך הקליפות בחטא אדם הראשון

הנה אקדים לך, מה שאמר הרב ר' משה אלשיך בחבוריו הקדושים, וזה לשונו: ודע שנשמת אדם היא מלמעלה, מתחת כסא הכבוד, ואין דבר רוחני נערי ממקומו לגמרי, ומה שהוא נכנס באדם הוא מאשר מתפשט משורשי עליון כחוט משך ממנה, ולפי זה אם לא יחטא אדם או אף אם יחטא ויעשה תשובה, הוא דבוק בשורשו, וזה שאמר משה רבינו, עליו השלום, על דור שכולו זכאי - "ואתם הדבקים בה' אלוהיכם", ובאשר שכל מצוה יש לה שורש קדושה למעלה, כל אחת לפי בחינתה, וכאשר יעשה אותה האדם מעורר על ידי שורש נשמתו מקורה ושורשה של אותה מצוה, וירבה אותה וידבק בשורשה של נפשו של האדם ההוא, ומשפיע אור שפע של מעלה מאותם שורשי המצוות ותשתלשל באורות גן עדן להיות בהם הנפשות הקדושות, והשתלשל עד חלק נפשו אשר בו עד לארץ, ויקנה התפשטות קדושה, ומה גם כל עצמו ובשרו לפי ערכו, ובהשמר מעבור מצוות ל"ת שומר כל אורות הקדושה אשר בגן המתייחסות אל נפשו מלערב זר, הוא כח הטומאה. אמנם כשהאדם הוא החוטא, אז על ידי הזוהמא אשר בו, מחטא אדם הראשון, כמו שהאר"ק האר"י זלה"ה בספר ה"גלגולים" - שהענין

גלות ישראל בכל העולם לברר ולהעלות נצוצי הקדושה שנפלו לתוך הקליפות בחטא אדם הראשון, והענין הוא כאשר ברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון ברר הטוב מהרע, והם הנשמות הטובות כלל באדם הראשון, וכמו כן ברא אדם בליעל והוא הס"מ והיה כולל בו את הרע, כמו שאמר: "כי גם את זה לעומת זה עשה אלוהים", וכשחטא אדם הראשון כל הנשמות הטובות שהיו כלולים בו התערבבו הטוב עם הרע, כי נמשך עליו כח הטומאה מהס"מ והרע שהיה כלול בו, ואתלבשו הנשמות הטובות הנאחזים באברי אדם הראשון עם של בליעל. כל אבר תוך אבר כמוהו: ראש לתוך ראש וכו' עד רגליו ברגליו, לכן נגזר שישתעבדו בישראל ע' אומות להוציא משם נצוצי קדושה בכל אומה ואומה, עיין שם, שהאר"ק שעל ידי זה הוא מורכב מטוב ורע, ורע מעורר הרע בשורשו, ומדבק בנפשו, ומפסקות בין צנור קדושת חלק נפשו לקונו, וזה שאמר הכתוב: "כי אם עוונותיכם מבדילים ביניכם לבין אלוהיכם", וזה שאמר: כל העובר עבירה אחת קונה לו פרקליט אחד, כי מוסיף כח הטומאה האחוזה בנפש החוטא, ואותו חלק הטומאה המתיחסת אל העוון ההוא קונה חיונות על ידי קדושה שיצאה ממנו על ידי חטאו, ונעשה כבריה חדשה, ובכל חטא הוא מגביר את כח הטומאה ומעבה המחיצה כמחיצה של ברזל, והן הם המיסרים את האדם בגהינם, כשמת בלא תשובה, והוא מכניס את הנשמה עם אותן כוחות הטומאה אשר בא לגהינם לכלות כל החלאה ההוא, ועינינו הוא כנר ישן הניתן בכבשן עד כלות השמן הנדבק בפנימיותו ובחיצוניותו, וזה ענין צערא של גהינם, אבל בנשמה עצמה, שהיא חלק אלוק ממעל, אין אור של גהינם שולט בה, רצונו לומר, כי אין בה זוהמא, הוא כח הטומאה הנדבק, וכמו שכתוב: חצי כלים והם אינם כלים, אלא אם כן הוא מאותם היורדים ואינם עולים, כי נדבק בהם כוחות הטומאה כל כך, שאי אפשר להסיר אותם על ידי אישו של גהינם.

ודברי הרב אלשיך הם דברי הזוהר נשא רל"ד וזה לשונו: זכאה בר נש דזכי באורייתא למיזל

ולאתדבקא באורחוי, דכד בר נש אזיל באורחא דאורייתא ממשיך עליה רוח קדישא עילאה, כמד"א עד יערה עלינו רוח ממרום, וכד בר נש סטי אורחא ממשיך עליה רוח אחרא מסטרא אחרא דהוא מסטרא דמסאבא דאתער נוקבא דתהומא רבא דתמן מדורין דרוחין בישין דאזקי לבני נשא דאיקרין נזקי עלמין.

תרגום הזוהר:

אחרי צאת נפשו מהגוף מפשיטין ממנה מלבוש זכויות ומלבישין אותה בגדים צואים

גם דע, קודם שמכניסין אותו לגהינם מפשיטין ממנו מלבש מחלצותו והזכויות אשר עליו, כמו שכתב הרב ר' משה אלשיך והזוהר על הפסוק בהושע שאמר הנביא: "פן אפשיטנה ערומה והצגתי כיום הולדה" – שאחרי צאת נפשו מהגוף מפשיטין ממנה מלבוש זכויות ומלבישין אותה בגדים צואים, ואחר כך מחזירין אותה אל מקומה ומלבישין אותה לבוש זכויות שיש לה, ומתענגת בהם הנשמה בגן עדן.

איך יעלה הטמא עם הטהור?

הרי נתבאר לך היאך אדם פוגם על ידי חטאו בשורש נפשו ורוחו ונשמתו, ושהתשובה היא בהכרח להצילה מדינה של גהינם, ואי אפשר לו להיות מאושר על ידי מעשיו הטובים, אף אם יש מלאכים לאלפים ורבבות אשר ברא על ידי מעשיו - המצוות ועסק תורתו, אשר הם יקבלו פניו בלכתו מן העולם, כענין תלמיד חכם, שלא היה בו שום חטא שגרם ביוש לתלמיד חכם אחד מאחרים על ידו ולא הניחוהו לגן עדן, עד שסבל דין ועמד מ' יום חוצה, ודנוהו שעתא ופלגא בגהינם, והטעם הוא כי על ידי מצוות שהוא עושה, עולה למעלה עד לפניו יתברך, וכענין ר' לוי, שלא היו מכניסין אותו לגן עדן בישיבה של מעלה, שלא נהג כבוד בר' אפס, והטעם הוא גם כן, כי על ידי מצוות שהוא עושה עולה לפניו יתברך, ואיך יעלה הטמא עם הטהור?

פרשת מקץ

פרק י"ח

הגאולה השלימה בתשובה תלויה

זהו הקדוש פרשת כי תשא קפח ב

אמר רבי חייא, ודאי הכי איהו, וכלא בתשובה תליא, ואי תימא דיכלין השתא לאתערא תשובה כלהו כחדא, לא יכלין, מאי טעמא לא יכלין, בגין דכתיב (דברים ל א) והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה, וכתיב והשבות אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך וגו', וכתיב (שם ב) ושבת עד ה' אלקיך וגו', וכדין (שם ד) אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצץ וגו', ועד דכל אינון מלין לא יתקיימו, לא יכלין לאתערא תשובה מנייהו.

תרגום אמר רבי חייא, ודאי כך הוא והכל בתשובה תלוי. ואם תאמר שיכולים עכשיו לעורר תשובה כולם כאחד. לא יכולים. מה טעם לא יכולים. מפני שכתוב והיה כי יבואו עליך כל הדברים האלה וגומר, וכתוב ושבת עד ה' אלוך וגומר. ואז אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצץ וגומר. ועד שכל אלו הדברים לא יתקיימו לא יכולים לעורר תשובה מהם.

כך ישראל כיון שטעמו טעם גלות, אם יחזרו בתשובה יחשב עליהם כאילו עברו עליהם כל אלו דברים שכתובים בתורה

זהו הקדוש פרשת כי תשא קפט א

אמר רבי יוסי, כמה סתמת כל ארחין ושבילין מכל בני גלותא, ולא שבקת לון פתחון פה, אי הכי להו כמה דהו בכל דרא ודרא, דלא יסבלון גלותא, ולא אגרא, ויפקון (ס"א אי הכי להו כמה דלהו בכל דרא ודרא, יסבלון גלותא ולא יפקון) מדינא דאורייתא, ויתערבון בשאר עמין:

פתח ואמר, (ישעיה כו יז) כמו הרה תקריב ללדת, תחיל תזעק בחבליה וגו', מאי כמו הרה, ארח איהו לעוברתא לאעברא עלה תשע ירחין שלמין, ואית בעלמא כמה וכמה, דלא עבר עלה אלא יומא חד או תרין יומין מתשיעאה, וכל צירין וחבלין דעוברתא בתשיעאה אינון, ואף על גב דלא אעבר עלה אלא יומא חדא, אתחשיב עלה כאילו אתעברו כל תשיעאה שלים. אוף הכי ישראל, כיון דאטעמי טעם גלותא, אי יהדרון בתשובה, יתחשב עלייהו כאלו אעברו עלייהו כל אינון מלין דכתיבין באורייתא, כל שכן וכל שכן דכמה וכמה יסורין אעברו עלייהו מן יומא דגלותא שרי.

תרגום: אמר רבי יוסי, כמה סתמת כל דרכים ושבילים מכל בני הגלות, ולא השארת להם פתחון פה. אם כך שיהיו כמו שהם בכל דור ודור, שלא יסבלו גלות ולא שכר, ויצאו (ס"א) אם כך שיהיו כמו שיהיו בכל דור ודור, יסבלו הגלות ולא יצאו) מדין התורה, ויתערבו בשאר עמין:

פתח ואמר כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבליה וגומר. מהו כמו הרה, דרך הוא למעוברת להעביר עליה תשעה חדשים שלמים, ויש בעולם כמה וכמה שלא עובר עליה אלא יום אחד או שני ימים מהתשיעי. וכל צירים וחבלים של המעוברת בתשיעי הם. ואף על פי שלא עבר עליה אלא יום אחד, נחשב עליה כאילו עברה כל תשיעי שלם. אף כך ישראל כיון שטעמו טעם גלות, אם יחזרו בתשובה יחשב עליהם כאילו עברו עליהם כל אלו דברים שכתובים בתורה, כל שכן וכל שכן שכמה וכמה יסורים עברו עליהם מן היום שהגלות החלה.

המשך

אבל מאי דכתיב, (דברים ד ל) בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים, תא חזי כמה רחמנותא רחים קודשא בריך הוא לישראל במלה דא, למלכא דהוה ליה ברא יחידאה, ורחים ליה רחימו דנפשא, ומגו רחימו דיליה יהב ליה לאמיה מטרוניתא, דתרבי ליה, ותוליף ליה ארחי מתתקנו, זמנא חדא חב לגבי אבוה, אתא אבוהי ואלקי ליה, ולבתר אעבר על חוביה, תב כמלקדמין וחב לאבוה, ואפקיה אבוה מביתיה וארגזי עליה, נפק ההוא ברא מביתיה.

ובאתר דיהך בארח קשוט, ויהא זכאה כדקא יאות, בגין דישמע מלכא אבוה ויהא תיאובתיה עליה, מה עבד, אמר הואיל ונפקנא מהיכלא דאבא, אעביד מכאן ולהלאה כל מה דאנא בעי, מה עבד, אזל ואתחבר בזונות, ואתלכלך בלכלוכא דטנופא בהדייהו, ולא הוה משתכח אלא בהדייהו בחבורא דלהון, מטרוניתא אמיה פקדת בכל יומא על ההוא ברא, וידעת דברה בהדי זונות אתחבר, וכל חברותא ידידה בהדייהו הוות, שריאת למבכי ולאתמררא על ברה.

יומא חד עאל מלכא לגבה, חמא לה דאיהי מבכה, שאיל לה על מה את בכאת, אמרה ולא אבכה, דהא ברנא לבר מהיכלא דמלכא, ולא די דהוא לא יתיב בהיכלא דמלכא, אלא דהוא יתיב בהדי זונות, מה יימרון כל בני עלמא, בריה דמלכא איהו דיתיב בבי זונות, שריאת למבכי ולא תחננא למלכא, אמר מלכא, בגינך אהדר ליה, ואנת ערבאה די ליה, אמרת הא ודאי.

אמר מלכא הואיל וכך הוא, לא אצטריך לאהדרא ליה ביממא באתגליא, דכסופא דילן איהו למהך בגינייה לבי זונות, ואי לא הוה כגוונא דא דטינף גרמיה הכי וחלל יקרי, הוינא אנא וכל חיילין דילי אזלין בגינייה, בכמה יקר בכמה בוקינס קמיה, בכמה מאני קרבא מימינייה ומשמאליה, עד דכל בני עלמא יודעזעון וינדעון כלא דברא דמלכא איהו, השתא כיון דאיהו טינף גרמיה וחלל יקרי, איהו יהדר בטמירו דלא ינדעון ביה. אהדר לגבי מלכא, יהביה לגבי אמיה.

ליומין סרח כמלקדמין, מה עבד מלכא, אפיק ליה ולאמיה בהדיה מגו היכלא, אמר תרווייכו תהכון, ותרווייכו תסבלון גלותא ומלקיותא תמן, כיון דתרווייכו תסבלון כחדא, כדין ידענא דברי יתוב כדקא חזי.

כך ישראל בנוי דמלכא קדישא אינון, אחית לון למצרים, ואי תימא בההוא זמנא לא חאבו, גזרה דגזר קודשא בריך הוא בין הבתרים, הוה אתחזי למהוי קיים, וקודשא בריך הוא אשגח לתרין מלין, חד בגין ההוא מלה דאמר אברהם, (בראשית טו ח) במה אדע כי אירשנה, דא הוא סבה ועילה, אבל עד דנפקו ממצרים לא הוי גוי, ולא אתחזו כדקא יאות.

תרגום: אבל מה שכתוב בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים. בוא ראה כמה רחמנות מרחם הקדוש ברוך הוא על ישראל בדבר זה. למלך שהיה לו בן יחיד, ואהב אותו אהבת נפש, ומתוך אהבה שלו נתן אותו לאמו המלכה, שתגדל אותו ותלמד אותו דרכים מתוקנות. פעם אחת חטא לגבי אביו, בא אביו והכה אותו, ואחר כך העביר על חטאו. שב כמקודם וחטא לאביו, והציאו אביו מביתו והרגיזו עליו. יצא אותו בן מביתו.

ובמקום שילך בדרך אמת ויהיה צדיק כיאות, כדי שישמע המלך אביו ויהיה חשקו עליו. מה עשה, אמר הואיל ויצאתי מהיכל של אבא, אעשה מכאן ולהלאה כל מה שאני רוצה. מה עשה, הלך והתחבר עם זונות והתלכלך בכללן הטנוף אתן, ולא היה נמצא אלא איתן בחבור שלהן, המלכה אמו פקדה בכל יום על אותו הבן, וידעה שבנה עם זונות מתחבר, וכל החברות שלו איתן היתה. התחילה לבכות ולהתמרמר על בנה.

יום אחד נכנס המלך אצלה ראה אותה שהיא בוכה. שאל אותה על מה את בוכה. אמרה ולא אבכה שהרי בנינו לחוץ מהיכל המלך, ולא די שהוא לא יושב בהיכל המלך, אלא שהוא יושב עם זונות. מה יאמרו כל בני העולם בן המלך הוא שיושב בבית זונות. התחילה לבכות ולהתחנן למלך. אמר המלך בשבילך אחזיר אותו ואת ערבה שלו. אמרה הרי ודאי.

אמר המלך הואיל וכך הוא, לא צריך להחזיר אותו ביום בגלוי, שבושה שלנו היא ללכת בשבילו לבית זונות. ואם לא היה כמו זה שטינף עצמו כך וחלל

כבודי, היינו אני וכל צבאות שלי הולכים בשבילו, בכמה חצוצרות לפניו, בכמה כלי מלחמה מימינו ומשמאלו, עד שכל בני העולם יודעזעו וידעו הכל שבן המלך הוא. עכשיו כיון שהוא טינף עצמו וחלל כבודי, הוא יחזור בהטמנה שלא ידעו בו. חזר אצל המלך, נתנו אצל אמו.

לימים סרח כמקודם. מה עשה המלך, הוציא אותו ואת אמו אתו מתוך ההיכל. אמר שניכם תלכו ושניכם תסבלו גלות ומלקות שם. כיון ששניכם תסבלו ביחד, אז יודע אני שבני ישוב כפי שראוי.

כך ישראל בני המלך הקדוש הם. הוריד אותם למצרים. ואם תאמר באותו זמן לא חטאו, גזירה שגזר הקדוש ברוך הוא בין הבתרים היתה ראויה להיות קימת. והקדוש ברוך הוא השגיח לשני דברים, אחד מפני אותו דבר שאמר אברהם במה אדע כי ארשנה, זה הוא סבה ועילה. אבל עד שיצאו ממצרים לא היו גוי ולא נראו כיאות.

זהר הקדוש פרשת כי תשא קפט ב

פתח ואמר, (שיר ב ב) כשושנה בין החוחים כן רעיתי בין הבנות, בעא קודשא בריך הוא למעבד לון ישראל כגוונא דלעילא, ולמהוי שושנה חדא בארעא כגוונא עלאה, ושושנה דסלקא ריחא ואתברירי מכל שאר וורדין דעלמא, לא הוי אלא ההיא דסלקא בין החוחים, ודא ארחא כדקא יאות, ועל דא זרע שבעין זוגין, דהוו שבעין נפש, ואעיל לון בין החוחים, ואינון חוחים מיד דהוו אינון זוגין תמן, סליקו ענפין וטרפין, ושליטו על עלמא, וכדין פרכת שושנה בינייהו.

כיון דבעא קודשא בריך הוא לאפקא שושנה, ולקיט לה מבינייהו, כדין יבשו חוחים ואזדריקו ואשתציאו ולא אתחשבו לכלום, בשעתא דאזיל למלקטא שושנה דא, לאפקא בריה בוכריה, בההוא זמנא אזל מלכא גו כמה חיילין רברבנין ושליטין, עם דגלין פרישן, ואפיק לבריה בוכריה בכמה גבורן, ואייתי ליה להיכליה, ויתיב סגי בבי מלכא.

כיון דחב לגבי אבוה, אוכח ליה ואלקי ליה, דכתיב (שופטים ב יד) ויחר אף ה' בישראל ויתנם ביד שושים וגו', סרח כמלקדמין ומרד באבוה, אפקיה מביתיה, מה עבדו ישראל, חמו דהא אתבדרו לבבל, אתערבו בעממיא, נסיבו נשין נכריות, ואולידו בנין מנהון, עם כל דא אימא קדישא הות אפטרופוסא עלייהו.

ועל דעבד הכי, קודשא בריך הוא אמר הואיל וכסופא איהו, לייתי ברי איהו מגרמיה, הואיל וחלל יקרי לא אתחזי דאנא איזיל תמן לאפקא ליה, ולמעבד ליה נסין וגבורן כמלקדמין, תבו אינון בלא סיועא דאתחזו לון, בלא פליאן ונסין, אלא כלהו מתבדרן, כלהו לאן במסכנו, ותבו להיכלא דמלכא בכסופא, ואימא קדישא ערבת לון.

חאבו כמלקדמין, מה עבד קודשא בריך הוא, אפיק להאי ברא כמלקדמין מהיכליה, ואמיה בהדיה, אמר, מכאן ולהלאה אימא וברה יסבלון כמה בישין כחדא, הדא הוא דכתיב (ישעיה נ א) ובפשעיהם שלחה אמכם, ועל דא כתיב (דברים ד ל) בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים, מאי באחרית הימים, אלא דא היא אימא קדישא דהיא אחרית הימים, ועמה

סבלו כל מה דסבלו בגלותא.

ואילו יהדרון בתיובתא, אפילו חד ביש או חד צערא דיעבר עלייהו, אתחשב עלייהו כאלו סבלו כלא, (ס"א ואי לאו סתים קיצא) ואי לא, כד יסתיים קיצא (בישא) וכל דרין דיליה, כמה דאמר בוצינא קדישא, דכתיב (ויקרא כה ל) לצמימות לקונה אותו לדורותיו, וכל דא בתיובתא תליא מילתא, אמר רבי חייא, ודאי הכי הוא, ועל דא גלותא אתמשך.

תרגום: פתח ואמר כשושנה בין החוחים כן רעיתי בין הבנות. רצה הקדוש ברוך הוא לעשות את ישראל כמו שלמעלה, ולהיות שושנה אחת בארץ כגון עליון. ושושנה שמעלה ריח ומובחרת מכל שאר ורדי העולם, אין היא אלא אותה שעולה בין החוחים, וזו מריחה כיאות. ועל כן זרע שבעים זוגות שהיו שבעים נפש, והכניס אותם בין החוחים. ואלו החוחים, מיד שהיו אלו הזוגות שם, העלו ענפים ועלים ושלטו על העולם, ואז פרחו השושנה ביניהם.

כיון שרצה הקדוש ברוך הוא להוציא השושנה ולקט אותה מביניהם, אז יבשו החוחים ונזקרו וכלו ולא נחשבו לכלום. בשעה שהלך ללקוט שושנה זו להוציא בנו בכורו, באותו זמן הלך המלך תוך כמה צבאות שרים ושליטים, עם דגלים פרושים והוציא בנו בכורו בכמה גבורות, והביא אותו להיכלו וישב הרבה בבית המלך.

כיון שחטא לגבי אביו הוכיח אותו והכה אותו שכתוב ויחר אף ה' בישראל ויתנם ביד שסים וגומר. חטא כמקודם ומרד באביו הוציאו מביטו. מה עשו ישראל, ראו שהרי התפזרו לבבל, התערבו בעמים נשאו נשים נכריות והולידו בנים מהם. עם כל זה האימא הקדושה היתה אפוטרופוס עליהם.

ועל שעשה כך הקדוש ברוך הוא, אמר, הואיל ובושה הוא, יבוא בני הוא מעצמו, שהואיל וחלל כבודי, אינו ראוי שאני אלך שם להוציא אותו ולעשות לו נסים וגבורות כמקודם. שבו הם בלי סיוע שראוי להם בלי פלאות ונסים, אלא כולם מפוזרים כולם עייפים בעניות, ושבו להיכל המלך בבושה, והאימא הקדושה ערבה להם.

חטאו כמקודם, מה עשה הקדוש ברוך הוא, הוציא זה הבן כמקודם מהיכלו ואמו אתו. אמר מכאן והלאה האימא ובנה יסבלו כמה רעות ביחד זה הוא שכתוב ובפשעיהם שלחה אמכם. ועל כן כתוב בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים. מהו באחרית הימים, ועמה סובלים כל מה שסובלים בגלות. **ואלו** יחזרו בתשובה, אפילו רעה אחת או צער אחד שיעבור עליהם נחשב עליהם כאילו סבלו הכל. ואם לא, סתום (ס"א כאשר יסתים) הקץ (ל"ג הרע) וכל דורות שלו כמו שאמר המאור הקדוש שכתוב לצמימות לקונה אותו לדורותיו. וכל זה בתשובה תלוי הדבר. אמר רבי חיא ודאי כך הוא ועל כן הגלות נמשכת.

יסוד התשובה

המשך פרק ה'

פוגם במידות עליונות, על ידי חוט המשוך משורש נשמתו למה שבאדם

בזה יתבאר לך גם כן, איך הוא פוגם במידות עליונות, והוא: כי על ידי חוט המשוך משורש נשמתו למה שבאדם, על כן יכול האדם לפגום במקום שהשורש תלוי בו, והנה מה שאמר הרב ר' משה

אלשיך זלה"ה, שאותו כח הטומאה קונה חיונות על ידי קדושה שיצאה ממנו. כעין זה הם גם דברי ה"ראשית חכמה", והוסיף לומר שמושך כח הטומאה בשני מקומות בפנימיותו של נשמתו ובחיצוניותו; בפנימיות - כמו שכתוב במדרש על הפסוק שאמר דוד: "תחטאינו באזוב ואתהר..." - מכאן אמרו, שכל העובר עבירה, כאילו נטמא בטמא נפש, ואין מזין עליו אלא באזוב, שנאמר: "תחטאינו באזוב", וכן דוד נטמא בעוון שהוא חלל בנפש, כמו שאמר: "ליבי חלל בקרבי".

החוטא - מסתלקת ממנו רוח קדושה ושורה עליו רוח דמסאבא במקום קדושה

זה לשון ה"ראשית חכמה": הטעם שהוא קרא "חלל בנפש", הוא זה מי שנהרג הוא נקרא "חלל", שהוא על שנסתלק ממנו הדם שהוא הנפש, והוא חלל בלי חיות הדם שהיה בו. כן כפי כניסת כח הטומאה מסטרא אחרא שנשמה הקדושה נשאר אותו מקום חלל בלי רוחניות הקדושה, וכמו שמת הוא טמא, מפני שנסתלק ממנו אור נשמה קדושה ושורה עליו רוח דמסאבא מסטרא אחרא, ועל כן הוא אבי אבות הטומאה; כך החוטא - מסתלקת ממנו רוח קדושה ושורה עליו רוח דמסאבא במקום קדושה, וזה שאמר: "רשעים בחייהם קרויים מתים" - בפנימיותו ובחיצוניותו, כמו שכתוב בגמרא: כל העושה עבירה אחת בעולם הזה - מלפפת והולכת לפניו ליום הדין, וכתב ה"ראשית חכמה": ענין מלפפתו הוא, מפני שעובר עבירה קונה לו קטגור אחד, וכל קטיגור יש לו שעור קומה שלימה מרמ"ח איברים, ואותו קטיגור מלפפת ונעשה לבוש לנשמתו להכניסו לגהינם, עד יעכל האכור והחושך ההוא שבנשמה, וזה ענין בגדים צואים שמלבישין את הנשמה להכניסה לגהינם וכו'.

מפני מה מועיל חטאת על שוגג?

הטעם שממשיך כח הטומאה בפנימיותו ובחיצוניותו נראה, על פי מה שאמר הרב האלשיך פרשת ויקרא, ותוכן דבריו הם: מה שמועיל חטאת על שוגג הוא, מפני שחטא בגוף לבדו, כגון: שחשב על החלב שהוא שומן ואכלו, שמחשבתו מחולקת ממנו, וכן אם חטא במחשבה לבד בלא גוף, בהרהור הלב, שהוא על ידי נשמה לבד מועיל גם כן קרבן עולה, ועל שחטא מחשבה - הוא על ידי מחשבה, הוא יותר גדול, לכן עולה כולה כליל, ובחטאת לא היה קרב, כי אם החלב והדם, ונראה לי, שזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: קשה הרהורי עבירה מעבירה, ורצונם לומר: מעבירה שהוא בלא הרהור, דהיינו: שוגג, שהוא בגוף לבד וב"ציוני" פרשת נצבים נתן טעם לזה, לפי שהמחשבה באדם מעלה גדולה מכח השכל, וכשהוא חוטא במחבר מדותיו הוא חטא גדול יותר, כי אין אשמת המשתמש בעבד סכל כאשמת המשתמש בבן חורין חכם, עד כאן לשונו.

אבל אם חטא בגוף ובנפש, שאז כח הטומאה גדול מאוד, לכן אין כח על ידי חרטה, וידי וסמיכת היד על קרבנו - להסיר כח הטומאה מעליו ולהמשיכו בבעל חי, וצריך תשובה ומלקיות ויום כפורים, לכפר עליו, עד כאן לשונו.

בזה יתבאר כי על חטא מזיד שהוא על ידי שניהם, מה שחטא על ידי הנשמה - ממשיך כח הטומאה בפנימיותו, ועל ידי חטא הגוף ממשיך כח הטומאה בחיצוניותו.